

NBP

Narodowy Bank Polski

Grzegorz Dobroczek, Jacek Kocerka / Departament Statystyki

Bilans Płatniczy – nowe standardy statystyczne (BPM6)

Warszawa / 30 września 2014

Spis treści

- Nowe standardy statystyczne
 - Zmiany w rachunku bieżącym
 - nowa struktura rachunku bieżącego
 - reklasyfikacje pomiędzy towarami i usługami
 - pozostałe zmiany w obrotach usługowych
 - dochody pierwotne i wtórne
 - Zmiany w rachunku finansowym
-

Nowe standardy statystyczne

- Bilans płatniczy i międzynarodowa pozycja inwestycyjna opracowywane będą w oparciu o nową metodologię zawartą w podręczniku BPM6 opublikowaną przez MFW.
 - BPM6 spójny z nowym podręcznikiem Systemu Rachunków Narodowych 2008 (*SNA 2008*) oraz Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (*ESA 2010*), znowelizowano także podręcznik OECD ustanawiający światowe standardy w dziedzinie statystyki zagranicznych inwestycji bezpośrednich
 - W 2014 r. znowelizowano akty prawne Europejskiego Banku Centralnego oraz Eurostatu regulujące statystykę bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej. Wprowadzono spójny harmonogram wprowadzania zmian w krajach Unii Europejskiej.
-

Nowa struktura rachunku bieżącego

Dotychczasowa prezentacja (BPM5)

- Towary
- Usługi
- Dochody
- Transfery bieżące

Nowy sposób prezentacji (BPM6)

- Towary
- Usługi
- Dochody pierwotne
- Dochody wtórne

Reklasyfikacja pomiędzy obrotami towarowymi a usługowymi

Według nowej metodologii bilansu płatniczego (BPM6) w kategorii *Towary* uwzględnia się wszystkie transakcje (i tylko te), które powodują przeniesienie własności ekonomicznej towarów pomiędzy rezydentem a nierezydentem.

Dotychczasowa prezentacja (BPM5)

Towary

- uszlachetnianie towarów
- naprawy towarów

Usługi:

- merchanting (pośrednictwo handlowe)

Nowy sposób prezentacji (BPM6)

Towary

- merchanting

Usługi:

- uszlachetnianie
- naprawy

Uszlachetnianie i naprawy - zmiany metodyczne

Uszlachetniania towarów to czynności, które powodują zasadnicze fizyczne zmiany powierzonych (lecz niezakupionych) materiałów. W statystyce celnej wyodrębniamy te obroty w oparciu o „rodzaje transakcji”.

Transakcje uszlachetniania w obrotach towarowych (BPM5)

- Eksport
 - towary po uszlach. i naprawach w Polsce (1)
 - towary wysłane do uszlach. i napraw za granicą (2)
- Import
 - towary po uszlachetnieniu i naprawach za granicą (3)
 - towary przysłane do uszlach. i naprawy w Polsce (4)

Usługi uszlachetniania i napraw towarów (BPM6)

- Przychody (1-4)
 - usługi uszlachetniania w Polsce
 - naprawy dokonywane w Polsce
- Rozchody (3-2)
 - usługi uszlachetniania za granicą
 - naprawy dokonywanych za granicą

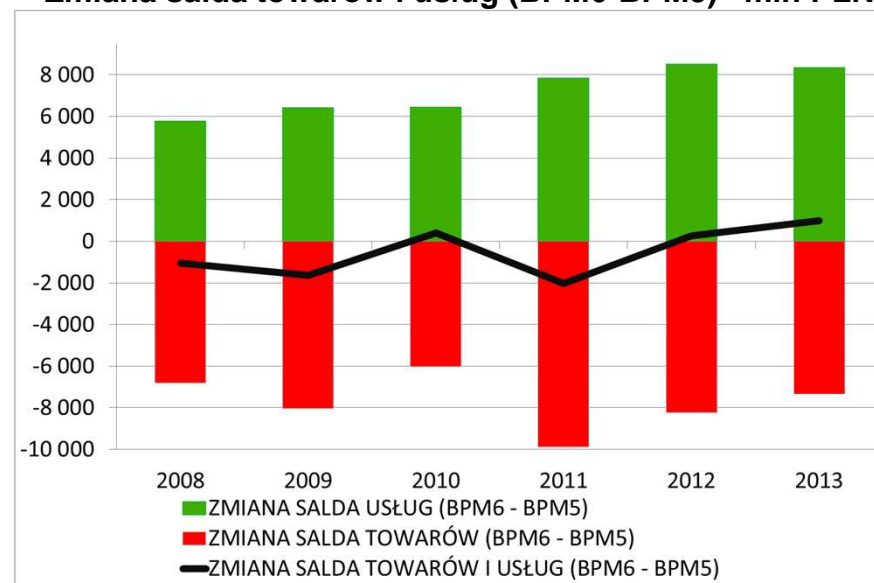
Uszlachetnianie i naprawy wpływ nowego źródła danych na saldo towarów i usług

- Wprowadzenie tej reklasyfikacji powoduje obniżenie obrotów towarowych odpowiednio o 6% w eksporcie towarów oraz 4% w imporcie. Jednocześnie pogłębieniu ulegnie deficyt w obrotach towarowych.
- Nowe źródło danych:
Dane o uszlachetnianiu i naprawach ujęte w usługach będą pochodziły z badania *międzynarodowego handlu usługami (GUS)*.

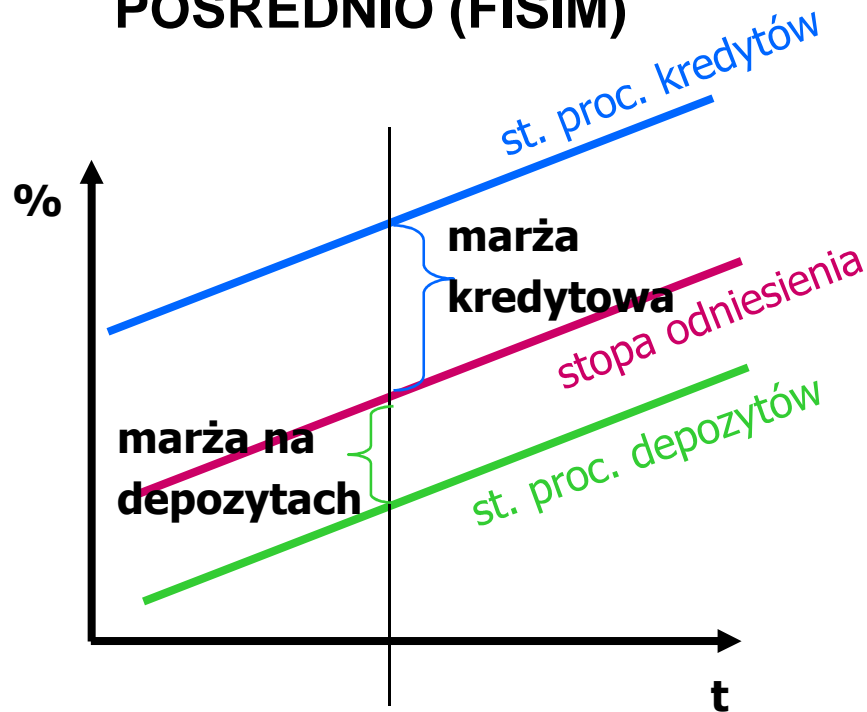
Zwiększenie obrotów usługowych odpowiednio o 8% w przychodach i 2% w rozchodach. Pozytywny wpływ na saldo obrotów.

Wprowadzenie nowego źródła danych spowoduje korektę salda rachunku bieżącego. Wielkość korekty waha się od minus 2 mld PLN w 2011 roku do plus 1 mld PLN w roku 2013.

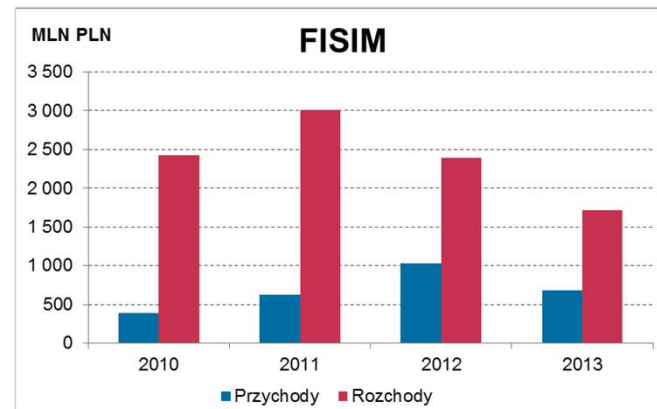
Zmiana salda towarów i usług (BPM6-BPM5)– mln PLN

USŁUGI POŚREDNICTWA FINANSOWEGO MIERZONE POŚREDNIO (FISIM)

FISIM to usługa finansowa, w ramach której pośrednicy nie pobierają opłat i prowizji w sposób jawny i bezpośredni. Pośrednicy ukrywają różnego rodzaju opłaty, które stanowią różnicę między stopą odniesienia, (stopą, przy której chcieliby zawrzeć transakcję zarówno pożyczkodawca, jak i pożyczkobiorca), a stopami procentowymi otrzymanymi od kredytobiorców i stopami procentowymi płaconymi deponentom.

FISIM nie wpływa na saldo rach. bieżącego, a jedynie reklasyfikuje część dochodów do usług.

Usługi ubezpieczeniowe według nowej metodologii

- Zmienność w czasie zapłaconych składek oraz odszkodowań implikowała duże wahania usług ubezpieczeniowych.
 - Według nowej metodologii usługa ubezpieczeniowa jest obliczana jako różnica pomiędzy składkami naliczonymi (przypisanymi) a długoterminowymi oczekiwanymi odszkodowaniami.
 - Wprowadzono jednocześnie zmiany innych pozycjach bilansu:
 - do międzynarodowej pozycji inwestycyjnej wprowadzono stany rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, w rachunku finansowym odpowiednie transakcje na tych rezerwach,
 - w dochodach pierwotnych uwzględniono dochody z rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
 - w dochodach wtórnych wprowadzono pozycje umożliwiające ujęcie transakcji związanych z katastrofą naturalną.
-

Dochody pierwotne

- Dochody pierwotne odpowiadają kategorii dochody w dotychczas publikowanych danych (BPM5). Analogicznie jak dotychczas w jej skład wchodziły wynagrodzenia pracowników krótkookresowych oraz dochody z inwestycji, dodatkowo wprowadzono grupę *pozostałe dochody pierwotne* zawierającą:
 - Podatki i subwencje do produktów i produkcji
 - Z transferów bieżących przesunięto do tej kategorii
 - środki związane z Wspólną Polityką Rolną (przychody)
 - część składki do Komisji Europejskiej dotycząca TOR (tradycyjnych zasobów własnych)
 - Opłaty z tytułu dzierżawy - nowe źródło danych o przychodach z dzierżawy przez gospodarstwa domowe nieruchomości za granicą (badanie Budżetów Gospodarstwa Domowych, badanie GUS)
-

Dochody wtórne

- Definicyjnie odpowiadają one dotychczasowym transferom bieżącym pomniejszonym o transakcje przeniesione do dochodów pierwotnych.

 - Najważniejsze pozycje wchodzące w skład dochodów wtórnych to:
 - pozostała część transferów pomiędzy Polską oraz UE,
 - przekazy zarobków,
 - transfery rzeczowe,
 - przepływy podatkowe,
 - przepływy związane z systemem ubezpieczeń społecznych,
 - przepływy związane z usługami ubezpieczeniowymi.

 - Przy okazji prac związanych z wdrożeniem BPM6 dokonano rewizji części komponentów wchodzących w skład tej pozycji.
-

Sposób prezentacji danych w rachunku finansowym – konwencja znaków

- Stary sposób prezentacji
 - Aktywa polskich podmiotów za granicą
 - Znak „plus” – napływ kapitału do Polski – spadek aktywów
 - Znak „minus” – odpływ kapitału z Polski – wzrost aktywów
 - Nowy sposób prezentacji
 - Aktywa polskich podmiotów za granicą
 - Znak „plus” – wzrost aktywów
 - Znak „minus” – spadek aktywów
-

Zmiany w prezentacji – inwestycje bezpośrednie

BPM 5	BPM6
Polskie inwestycje za granicą (1-2)	Inwestycje bezpośrednie – aktywa (1+3)
<ul style="list-style-type: none">Należności polskich inwestorów (1)Zobowiązania polskich inwestorów (2)	<ul style="list-style-type: none">Należności polskich inwestorów (1)Należności od zagranicznych inwestorów (3)
Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce (4-3)	Inwestycje bezpośrednie – pasywa (2+4)
<ul style="list-style-type: none">Należności od zagranicznych inwestorów (3)Zobowiązania wobec zagranicznych inwestorów (4)	<ul style="list-style-type: none">Zobowiązania polskich inwestorów (2)Zobowiązania wobec zagranicznych inwestorów (4)

Inwestycje bezpośrednie

- Inwestycje bezpośrednie aktywa / pasywa
 - Inwestor bezpośredni w podmiotach bezpośredniego inwestowania
 - Podmioty bezpośredniego inwestowania w inwestorach bezpośrednich
 - Między innymi podmiotami w grupie

Porównanie MPI za 2012 i 2013 (w mln PLN)

	2012 wg PMB5	2012 wg BPM6	2013 wg BPM5	2013 wg BPM6
Międzynarodowa pozycja inwestycyjna netto	-1.063.485	-1.057.511	-1.137.312	-1.131.999
Inwestycje bezpośrednie netto	-553.585	-553.585	-603.600	-603.600
Inwestycje portfelowe netto	-483.889	-483.889	-476.600	-476.600
Pochodne instrumenty finansowe netto	-3.012	-3.012	-1.411	-1.411
Pozostałe inwestycje netto	-360.590	-354.616	-375.635	-370.322
<i>w tym: Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe netto</i>		5.974		5.313
Oficjalne aktywa rezerwowe	337.591	337.591	319.934	319.934

BPM5

Rachunek finansowy
Polskie inwestycje bezpośrednie za granicą
Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce
Inwestycje portfelowe - aktywa
Udziałowe papiery wartościowe
Dłużne papiery wartościowe
Inwestycje portfelowe - pasywa
Udziałowe papiery wartościowe
Dłużne papiery wartościowe
Pozostałe inwestycje - aktywa
NBP
Sektor rządowy
Monetarne Instytucje Finansowe (z wyłączeniem NBP)
Pozostałe sektory
Pozostałe inwestycje - pasywa
NBP
Sektor rządowy
Monetarne Instytucje Finansowe (z wyłączeniem NBP)
Pozostałe sektory
Pochodne instrumenty finansowe
Saldo błędów i opuszczeń
Razem A - D
Oficjalne aktywa rezerwowe

Rachunek finansowy
Inwestycje bezpośrednie - aktywa
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych
Instrumenty dłużne
Inwestycje bezpośrednie - pasywa
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych
Instrumenty dłużne
Inwestycje portfelowe - aktywa
Udziałowe papiery wartościowe
Dłużne papiery wartościowe
Inwestycje portfelowe - pasywa
Udziałowe papiery wartościowe
Dłużne papiery wartościowe
Pozostałe inwestycje - aktywa
NBP
Sektor rządowy
Monetarne Instytucje Finansowe (z wyłączeniem NBP)
Pozostałe sektory
Pozostałe inwestycje - pasywa
NBP
Sektor rządowy
Monetarne Instytucje Finansowe (z wyłączeniem NBP)
Pozostałe sektory
Pochodne instrumenty finansowe
Oficjalne aktywa rezerwowe
Saldo błędów i opuszczeń

BPM6

NBP

Narodowy Bank Polski

BPM6.2014@nbp.pl

www.nbp.pl

Dbamy o wartość pieniądza